

TEATRET VED SORTE
HEST

INSPIRATIONSMALE
UNGDOMSUDANNELSER

FRK. MARGUERITE

15. FEB – 15. MAR 2025

SARAH BOBERG

ISCENESÆTTER: MARIA VINTERBERG | DRAMATIKER: ROBERTO ATHAYDE | OVSÆTTER: PETER POULSEN
SCENOGRAF: MARIANNE NILSSON | LYSDISIGNER: SOFUS SEAN BASSETT | SKRÆDDERSAL: MIKAEL JENSEN

VESTERBROGADE 150
1620 KØBENHAVN V
WWW.SORTEHEST.COM
BILLETTER: TEATERBILLETTER.DK

TEATRET VED SORTE
HEST

FRK. MARGUERITE ER STØTTEJ AF:

UNIVERSITETSLIBRARIET FONDEN | MUSEUMS- OG KUNSTFONDEN
ORIGINALTITEL: APARECER A MARGARIDA | FORLAG: POLARIS BOKER TEATERFØLGENE A/S | FOTO: BOBBI KJØRBOEN | DESIGN: MIKE TILM

INSPIRATIONSMATERIALE

INDHOLD

- OM MATERIALET
- OM TEATRET VED SORTE HEST
- OM FORFATTEREN
- OM FORESTILLINGEN
- UDDRAG AF MANUSKRIFTET
- OPGAVER
- PRAKTISK INFORMATION
- HOLDET BAG FORESTILLINGEN

OM MATERIALET

Velkommen til monologen FRK. MARGUERITE på Teatret ved Sorte Hest.

Vi anbefaler forestillingen til undervisere og studerende på ungdomsuddannelserne. Forestillingen er velegnet til flere fag, herunder **dansk, dramatik, psykologi** og **samfundsfag**.

Inspirationsmaterialet indeholder baggrundsstof om teatret og dramatikeren, forestillingen og teksten samt forslag til forskellige opgaver, som forhåbentlig kan være en åbning til at arbejde med forestillingen både før og efter, I har været i teatret.

Vi glæder os til at byde jer velkommen på Teatret ved Sorte Hest.

Rigtig god fornøjelse!

OM TEATRET

Teatret ved Sorte Hest blev grundlagt i 1978 og er en af Københavns ældste intimsener. Op gennem 1980'erne og 1990'erne blev teatret kendt som et progressivt sted og som rugekasse for mange af de skuespillere og andre teaterfolk, der efterfølgende har præget dansk teater, film og tv. Teatret er et lille storbyteater i Københavns Kommune og har siden 2012 haft iscenesætter Maria Vinterberg som teaterchef.

Teatret ved Sorte Hest har en lang tradition for at opføre absurd dramatik og har skabt sig en stærk profil som spydspids for det moderne absurde teater i Danmark. Med sceniske bearbejdelser af store klassikere som *Mens vi venter på Godot* af Samuel Beckett, *Enetime* af Eugène Ionesco og *Torben Toben* af samtidsabsurdisten Line Knutzon, har teatret sat fokus på relevante menneskelige problemstillinger i en absurd kontekst.

I de seneste år har teatret desuden markeret sig med opsætninger af andre nyere klassikere, som f.eks. *Sandhed og konsekvens* af Lars Norén og *Hvem er bange for Virginia Woolf?* af Edward Albee. Derudover er teatret optaget af litteraturens vej til scenen og har bl.a. skabt forestillingerne *Alting er noget I og II* på baggrund af Naja Marie Aidts forfatterskab samt dramatiseret Simone de Beauvoirs hovedværk *Det andet køn* i den teatraliske forelæsning *Beauvoir*. En gang om året rykker teatret desuden udendørs med *Godnathistorier til nabolaget*, som i 2024 blev nomineret til Byens Bedste Kulturoplevelse af Berlingske og AOK.

Med FRK. MARGUERITE dykker Teatret ved Sorte Hest på ny ned i en lille perle fra den store verdensdramatik. Den berømte monolog er skrevet i 1971 af den dengang 21-årige brasilianske dramatiker, Roberto Athayde, og har siden været opført verden over.

FRK. MARGUERITE skildrer en tilsyneladende banal undervisningslektion, der i bogstaveligste forstand udvikler sig til en vaskeægte magtdemonstration. Ifølge dramatikeren selv er FRK. MARGUERITE "en tragikomisk monolog for en højtgearret kvinde", og titelrollen som lærerinden frk. Marguerite står som et fyrtårn indenfor stærke kvindelige hovedkarakterer. På Teatret ved Sorte Hest er det skuespiller Sarah Boberg, der puster nyt liv i den rablende magtsyge skolefrøken i Maria Vinterbergs aktuelle bearbejdelse og iscenesættelse. Marianne Nilsson har skabt scenografien, og som lysdesigner debuterer Sofus Sean Bassett, der er studerende på lyslinjen ved Den Danske Scenekunstskole København.

OM DRAMATIKEREN

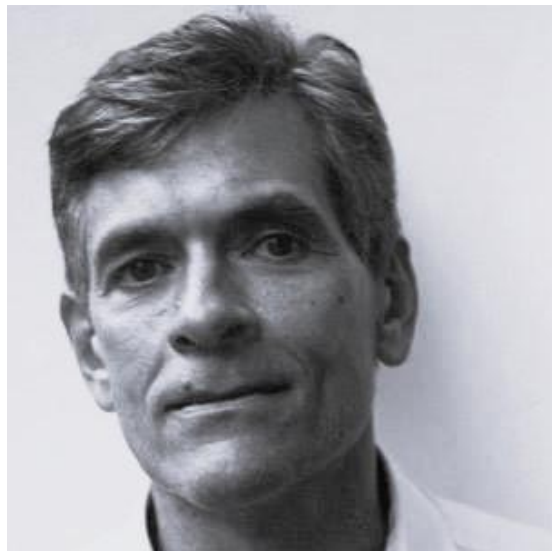

Foto: Marco Rodrigues

“For mig fremstår FRK. MARGUERITE som eksponent for relationerne mellem ‘oversætter’ og undersætter, såvel politisk som psykologisk”

Roberto Athayde

Forfatter, dramatiker og instruktør, Roberto Athayde, blev født 1949 i Rio de Janeiro, Brasilien. Efter en turbulent skoletid og et års musikstudier ved University of Michigan i USA, udgav han som 18-årig sin første novellesamling. Som 19-årig skrev han sin første roman *Jonathan’s Friend* (1969), hvorefter han kastede sig over dramatikken og skrev fem skuespil på ét år – heriblandt hans mest kendte værk FRK. MARGUERITE (*Apareceu a Margarida*, 1971).

Med sin skarpe politiske og sociale kritik af magtens mange ansigter, blev FRK. MARGUERITE først forbudt under det daværende militærdiktatur i Athaydes hjemland, Brasilien. Efter stor succes i nabolandet Argentina fik stykket dog brasiliansk premiere i 1973, og året efter modtog Roberto Athayde Molière-prisen, den brasilianske teaterverdens højeste udmærkelse.

Siden har FRK. MARGUERITE gået sin internationale sejrsgang med opførelser i mere end 30 lande, f.eks. Frankrig, Italien, Grækenland, Tyskland, Canada og Sydafrika. Dramatikeren instruerede selv en skelsættende opsætning på Broadway i USA, og herhjemme har FRK. MARGUERITE tidligere været opført på bl.a. Det Kongelige Teater og Aveny Teatret.

Roberto Athayde har skrevet i alt 28 skuespil, og hans forfatterskab inkluderer desuden digt- og novellesamlinger, romaner og essays, film- og tv-manuskripter. Derudover har han oversat, bearbejdet og instrueret både egne og andres stykker, ligesom han har undervist i og holdt foredrag om dramatik og kunstens rolle i samfundet.

OM FORESTILLINGEN

FRK. MARGUERITE er en satire over en tilsyneladende banal undervisningslektion, som undervejs afslører magtudøvelsens brutale mekanismer og underliggende dynamikker mellem autoritet og underkastelse.

Scenen er sat i et klaustrofobisk nedskrællet klasselokale, hvor den nye lærerinde, Frk. Marguerite, hersker bagved, nedenunder, ovenpå og rundt om katederet. *"I skal alle dø"*, hvisker hun på sit glade vanvids rand og inviterer publikum til undervisning i et kulørt udvalg af hendes hovedfag: Læsning. Historie. Matematik. Geografi. Og ikke mindst biologi.

Publikum er Frk. Marguerites elever i den højeste klasse, og Gud nåde og trøste den, der har drevet den af hele året i stedet for at lytte til hendes guldorn. I sit skamløse tyranni hiver hun skeletter ud af skabe og dækker den kulsorte tavle med uartige eder og forbandelser. Frøkenen svinger jernnæven og udstiller selve grundstenen i den totalitære styreformens anatomi, hvor ingen er fritaget fra at underkaste sig hendes vilde humørsvingninger og monstrøse udbrud.

Frk. Marguerite vil gøre alt, hvad der står i hendes magt for at lære sine elever at makke ret. Bevæbnet til tænderne med indsmigrende charme og imødekommende manipulation, grænseoverskridende utilregnelighed og benhårde trusler, går hendes helt egen undervisningsmetode ud på at fratage den enkelte elev sin individualitet og banke det på plads i konformitet og underdanighed.

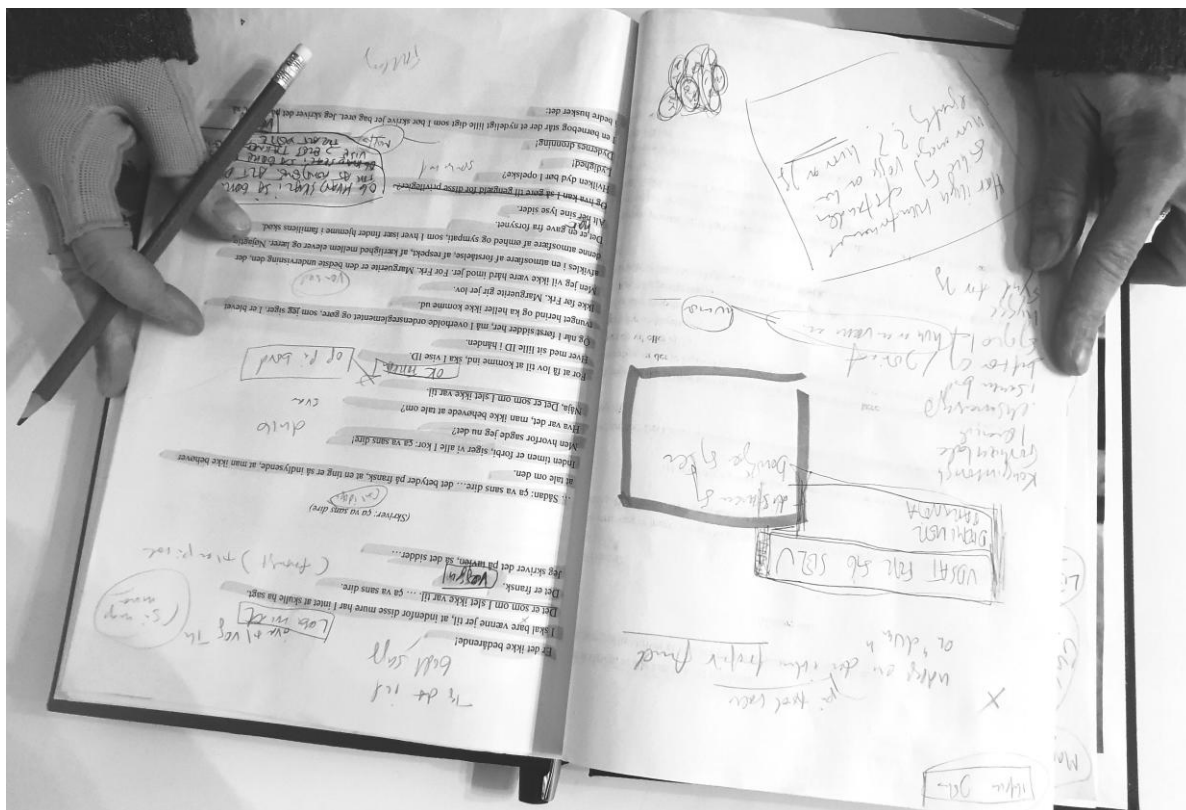
Med sin fremstilling af lærerinden som diktator og undervisningssituationen som totalitær styreform, konfronterer FRK. MARGUERITE publikum med universelle og evigt aktuelle spørgsmål om magt og afmagt, kontrol, overgreb og frihed. Forestillingen kan forhåbentlig udfordre publikums forståelse af temaer som magtstrukturer, magtmisbrug og individets position i samfundet og ikke mindst engagere til relevante diskussioner om f.eks. autoritetstro og oprørstrang.

Teaterchef og iscenesætter Maria Vinterberg udtaler:

"Magtsyge er vel egentlig en af de allermest absurde lidelser, jeg kan komme i tanke om. De fleste mennesker er jo ikke engang i stand til at få magt over dem selv og deres eget liv. Frk. Marguerites magtliderlige univers er det tætteste, jeg kommer på at grine ad et menneskes ønske om magtfuldkommenhed. Men magtsyge er vel egentlig også en af de allermest alvorlige lidelser, når vi alle sammen tillader den at udfolde sig"

UDDRAG AF MANUSKRIFTET

Uddrag 1

Frk. Marguerite:

Når vi skal være helt ærlige, er der jo ingen af jer, der sidder her af egen fri vilje. Alle er nødt til at være her, hvad enten de vil eller ej.

Alle uden undtagelse.

Det er såre simpelt.

Og Frk. Marguerite skal nok fortælle jer hvorfor.

I har måske allerede nu lagt mærke til, at Frk. Marguerite hun er sådan én, der forklarer tingene for jer!

(...)

Uddrag 2

Frk. Marguerite:

Men Frk. Marguerite vil ikke være hård imod jer.

INSPIRATIONSMATERIALE
 UNGDOMSUDANNELSER

For Frk. Marguerite er den bedste undervisning den, der afvikles i en atmosfære af forståelse, af respekt, af kærlighed mellem elever og lærer. Nøjagtig denne atmosfære af ømhed og solidaritet, som I hver især finder hjemme i familiens skød.

Det er en gave fra forsynet.

Alt har sine lyse sider.

Og hvad skal I så gøre for at fortjene alt det?

Hvilken dyd bør I opelske?

Lydighed!

Dydernes dronning!

(...)

Uddrag 3

Frk. Marguerite:

Men jeg vil ikke være hård mod jer!

Frk. Marguerite elsker jer jo.

Frk. Marguerite vil bare have at hver eneste af jer kommer herfra en lille smule klogere, end da I kom.

Det er det eneste Frk. Marguerite ønsker.

(...)

Uddrag 4

Frk. Marguerite:

Historie.

Kender I de historiske principper?

Alle vil herske over alle andre.

Ligesom Frk. Marguerite er jeres herskerinde.

I gør som Frk. Marguerite siger.

Sådan er det også med historie.

Alle lande vil herske over hinanden.

Konklusion: Alle vil være Frk. Marguerite.

Sådan er det.

Og det kan I enten indse eller lære udenad.

(...)

Uddrag 5

Frk. Marguerite:

Men jeg vil ikke være hård mod jer!

*Når Frk. Marguerite straffer, er det for jeres eget bedste.
 Alle må på et tidspunkt vænne sig til livets barske realiteter.
 Af og til tror I måske, at det værste er overstået!
 Men I tager fejl.
 Det værste er fremtiden.
 Det værste er altid det, der kommer bagefter.*

(...)

Uddrag 6

Frk. Marguerite:

*Jeg vil jer det godt.
 Også selvom I nogle gange tror det modsatte.
 Det er ikke rigtigt.
 Frk. Marguerite vil have, at I består oprykningsprøven.
 Det er Frk. Marguerites højeste ønske.
 Men I bliver nødt til at samarbejde.
 Frk. Marguerite har brug for at mærke, at I virkelig ønsker at lære.
 Det er Frk. Marguerites eneste og højeste ønske.*

(...)

Uddrag 7

Frk. Marguerite:

*Vidste I, at Frk. Marguerite har skabt sit eget højest originale undervisningssystem, der har spredt sig vidt og bredt?
 Frk. Marguerite kalder systemet for "Hamburger-Sudamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft"
 Det er tysk!
 Det betyder på dansk: "Margueritansk metode til øjeblikkelig lærdhed"
 Metoden er baseret på teorien om, at man skal lære for at undervise og undervise for at kunne lære.
 Metoden er udtænkt til masseundervisning.*

Frk. Marguerite giver enetimer efter dette system for et nærmest symbolsk beløb pr. lektion! Ideelt for lande i ekspansion og udvikling!

Frk. Marguerites undervisningssystem har et motto: VI KAN IKKE LÆRE NOK!

Dette skal være mottoet for en landsomfattende kampagne.

Til folkets alfabetisering!

(...)

Uddrag 8

Frk. Marguerite:

Frk. Marguerite vil ikke være hård ved jer ...

Jeg har sagt det før og jeg siger det igen: Frk. Marguerite vil ikke være hård imod jer!

Der findes kun én måde at få noget ud af undervisningen på.

Det er at gennemføre den i en atmosfære af samarbejde og af gensidig agtelse.

Kun således kommer I ind på de højere læreanstalter.

Frk. Marguerite vil så gerne være stolt af jer. Af hver eneste af jer. Men det kræver indsigt.

(...)

Uddrag 9

Frk. Marguerite:

Frk. Marguerite vil altid være iblandt jer.

Frk. Marguerite vil ikke indstille undervisningen.

Frk. Marguerite vil aldrig indstille undervisningen.

I dag er det jer.

I morgen er det jeres børn.

Frk. Marguerite vil altid være her.

Generation efter generation.

(...)

OPGAVER

Før forestillingen – individuelt eller på klassen

Læs introduktionen til teatret, dramatikerens og forestillingen samt uddrag af manuskriptet.

- Undersøg og definer begrebet "intimscene", genren "absurd teater" og genren monolog.
- Har I tidligere været på en intimscene og/eller set absurd teater og/eller set en monolog? Beskriv oplevelsen.
- Hvilke forventninger giver det dig/jer til teatrets fysiske rammer og forestillingen FRK. MARGUERITE? Hvorfor?
- Giv en karakteristik af stykket med begrundelse i dramatikerens baggrund og udtalelser. Prøv at genrebestemme FRK. MARGUERITE på det grundlag.
- Analyser sproget i uddragene fra manuskriptet. Giv eksempler på, hvordan sproget bruges til at fremstille og kritisere magtudøvelse. Hvorfor tror I, at forfatteren benytter sig af gentagelser? Hvilken effekt har gentagelserne? Prøv at genrebestemme FRK. MARGUERITE ud fra tekstuddragene.

Før forestillingen – skriveøvelse og fremlæggelse

- Skriv en kort monolog eller tale om et selvvalgt emne. Imiter sproget og skrivestilen fra FRK. MARGUERITE. Spil monologen/hold talen for klassen.

Efter forestillingen – på klassen eller i grupper

- Beskriv opsætningen af FRK. MARGUERITE på Teatret ved Sorte Hest. Hvad lagde I specielt mærke til? Hvilke tanker og følelser satte forestillingen i gang hos jer? Hvilken betydning har monologformen for jeres oplevelse?
- Karakteriser tid/sted/miljø.
- Karakteriser lærerinden Frk. Marguerite ved hjælp af konkrete replikker, mimik, fysik og gestik. Har I mødt nogen, der minder om hende i jeres eget liv?
- Hvis I selv skulle sætte stykket op, hvilket udtryk ville I så give karakteren Frk. Marguerite? Kostumer/hår/makeup? Spillestil? Hvordan kunne scenografien se ud?
- Hvad er forestillingens budskab?
- Er stykket relevant i forhold til jeres eget liv og samtid? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Sammenhold jeres forventninger før forestillingen med jeres konkrete oplevelse i teatret. Var forestillingen som I forventede, eller blev I overraskede? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Oplever du, at dramatikerens egen karakteristisk af stykket svarer til forestillingen? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Diskuterer hvordan magt og autoritet fungerer i samfundet og i klasselokalet. Reflekter over jeres egne erfaringer med autoriteter og diskuter, hvornår autoritet kan blive til undertrykkelse. Reflekter over hvilken form for undervisning, I selv foretrækker – demokratisk indlæring eller autoritær envejskommunikation?

**INSPIRATIONSMATERIALE
UNGDOMSUDANNELSER**

- Prøv at finde eksempler på, hvordan andre kunstformer eller medier fremstiller og kritiserer magtudøvelse/magtstrukturer. Præsenterer udvalgte eksempler for hinanden og diskuter forskelle og ligheder. Inddrag FRK. MARGUERITE.

Efter forestillingen – skriveøvelse

Skriv en kort anmeldelse af forestillingen. En anmeldelse er din personlige mening om og vurdering af forestillingen. Det er en form for brugervejledning, hvor du skal beskrive din oplevelse, sige din mening og begrunde med eksempler og argumenter – hvad enten du kunne lide forestillingen eller ej.

Besvar følgende spørgsmål når du skriver din anmeldelse:

- Hvad handler forestillingen om? Hvordan bliver handlingen fortalt?
- Hvad tror du, er forestillingens budskab? Var budskabet klart for dig?
- Var der noget, der gjorde særligt indtryk på dig? Positivt eller negativt?
- Vil du anbefale forestillingen til andre? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Giv evt. karakter på 1-6 stjerner, hvor 6 er den højeste karakter.

Du kan evt. finde inspiration her:

www.ungtteaterblod.dk

www.kulturforunge.dk

www.vielskerserier.dk/kultur/kultur-anmeldelser

PRAKTISK INFORMATION

FRK. MARGUERITE

SPILLESTED Teatret ved Sorte Hest, Vesterbrogade 150, 1620 Københavns V

SPILEPERIODE 15. februar – 15. marts 2025 (tir-fre kl. 19.30, lør kl. 15.00)

VARIGHED Ca. 1 time og 15 min. uden pause

BILLETPRIS

Fra 40 kr. pr. stk. (+gebyr)

Ved min. 6 unge u. 25 år + medfølgende undervisere

BILLETBESTILLING

billet@sortehest.com / tlf. 33 31 06 06 (man-ons + fre kl. 13-15. Tor lukket)

HOLDET BAG FORESTILLINGEN

SKUESPILLER Sarah Boberg

<https://www.sortehest.com/team/sarah-boberg/>

BEARBEJDELSE OG ISCENESÆTTELSE Maria Vinterberg

<https://www.sortehest.com/team/maria-vinterberg/>

SCENOGRAFI OG KOSTUMER Marianne Nilsson

<https://www.sortehest.com/team/marianne-nilsson/>

LYSDESIGNER Sofus Sean Bassett

<https://www.sortehest.com/team/sofus-sean-bassett/>

SKRÆDDERSAL Mikael Jensen

<https://www.sortehest.com/team/mikael-jensen/>

INSTRUKTØRASSISTENT OG SUFFLØR Josephine Grandfeldt Larsen

<https://www.sortehest.com/team/josephine-grandfeldt-larsen/>

DRAMATIKER Roberto Athayde

<https://www.sortehest.com/team/roberto-athayde/>

OVERSÆTTELSE Peter Poulsen

<https://www.sortehest.com/team/peter-poulsen/>

FORLAG Folmer Hansen Teaterförlag

<https://www.folmerhansen.se/>

DRAMATURG Stine Bille Olander

<https://www.sortehest.com/team/stine-bille-olander/>

PRODUKTIONSLEDER Theresa Bro

<https://www.sortehest.com/team/theresa-bro/>

FOTOGRAF Robin Skjoldborg

<https://www.sortehest.com/team/robin-skjoldborg/>